

можливостей на підприємство (сильний, помірний, слабкий). Такий підхід дозволяє виявити маркетингові можливості підприємства, але при цьому виникає проблема, як кількісно виміряти маркетингові можливості підприємства.

Результатом проведення маркетингового аудиту ринкових можливостей підприємства є конкретні рекомендації щодо формування системи управління маркетинговими можливостями з метою їх найповнішого використання для досягнення комерційних цілей суб'єкта господарювання.

На першому етапі управління маркетинговими можливостями визначається проблема та встановлюються цілі функціонування системи управління. Потім визначається сфера виникнення маркетингових можливостей підприємства та досліджується його мікросередовище та відносини його суб'єктів (клієнти, постачальники, посередники, конкуренти, контактні аудиторії). Формування маркетингових можливостей підприємства здійснюється за допомогою таких ресурсів: трудових (спроможність, кваліфікація, відповідальність, компетентність персоналу підприємства), матеріальних (вузли, агрегати, запчастини та ін.), енергетичних (паливно-мастильні матеріали та ін.), технічних (рухомий склад, обладнання), інформаційних (інформація про внутрішнє середовище підприємства, про стан суб'єктів середовища безпосереднього оточення) [3, с. 49].

Таким чином, здійснення аудиту маркетингових можливостей підприємства є найбільш складним з точки зору процедури його проведення та обсягу інформації, яка підлягає вивченню. Така аудиторська перевірка включає дві великі інформаційні підсистеми та сфери дослідження: внутрішній маркетинговий потенціал й ефективність маркетингової діяльності підприємства та визначення можливостей і загроз зовнішнього маркетингового середовища.

Література

1. Маркетинговий аудит підприємства. Теорія і практика маркетингу в Україні [Монографія] / За наук. ред. д-ра екон. наук., проф., акад. АПН України А.Ф.Павленка. – К. : КНЕУ. - 2005 - 356 с.
2. Котлер Ф. Маркетинг менеджмент. 11-е изд. / Ф. Котлер. – СПб. : Питер, 2004. – 800 с.
3. Дадьо Я. Маркетинговий аудит – засіб підвищення конкурентноздатності підприємства / Я. Дадьо // Маркетинг в Україні. – 2006. – № 2. – С. 47–51.

УДК 658.15

ЗВОНАР Й.П., КУЛЯ Е. В.,
Мукачівський державний університет

ЕКОНОМІЧНА СТАБІЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА : ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ ТА НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Комплексний аналіз економічної ефективності діяльності суб'єктів господарювання передбачає застосування різноманітних якісних та кількісних

показників та індикаторів, які повинні характеризувати різні аспекти функціонування підприємства як у статиці, так і у динаміці. Одною із найбільш узагальнюючих характеристик стану внутрішнього середовища та ринкових позицій фірм є категорія «економічна стабільність підприємства».

Зважаючи на те, що категорію «економічна стабільність підприємства» використовують, в більшій мірі, для макроекономічних характеристик, то для підприємств це достатньо нова наукова дефініція, що не має чіткого, однозначного визначення [1].

На нашу думку, одним із найбільш змістовно наповнених визначень категорії «економічна стабільність підприємства» є визначення, сформульоване Шпак Н.О. та Романишин М.І., які розглядають економічну стабільність підприємства під кутом зору його здатності в умовах прояву дестабілізаційних чинників бізнес-середовища ефективно здійснювати виробничо-господарську діяльність, формувати якісний стратегічний потенціал, підтримувати заданий рівень конкурентоспроможності та результативності у довгостроковій перспективі з економічною вигодою та фінансовою незалежністю для підприємства [2, с. 248].

Н. Любченко під економічною стабільністю розуміє стан, обумовлений сукупністю властивостей найважливіших складових елементів суб'єкта господарювання: виробничої діяльності, організаційної роботи, фінансово-грошового обігу, матеріально-технічної бази, ресурсного забезпечення, кадрового та інтелектуального потенціалів [3, с. 6]. О. Сологуб визначає економічну стабільність як врівноважений, збалансований стан економічних, фінансових і соціальних ресурсів підприємства, а також їх взаємозв'язків у межах виробничо-збутової системи, що забезпечує стабільні умови для її відтворення [4, с. 7].

Таким чином, поняття «економічна стабільність» є значно ширшим від поняття «фінансової» чи «економічної стійкості», оскільки економічну стабільність підприємства формують дві складові: фінансова та конкурентна стійкість [2, с. 249].

В узагальненому вигляді фінансова стабільність підприємства являє собою комплексну категорію, що характеризує стан, структуру та напрями використання фінансових ресурсів підприємства, здатність його виконувати свої зобов'язання, а також ступінь захищеності капіталу від фінансових ризиків та можливість забезпечувати розширення діяльності без збільшення залежності від зовнішніх джерел фінансування [5, с.29].

На сьогоднішній день розроблена чітка методика оцінки фінансової стабільності підприємства, яка ґрунтується на оцінці стану активів та пасивів підприємства, його платоспроможності, кредитоспроможності, ступеня фінансової незалежності, прибутковості, ліквідності.

Значно нижчим є ступінь теоретико-методологічного обґрунтування змісту категорії «конкурентна стійкість підприємства». На нашу думку, основою визначення рівня конкурентоспроможності будь-якого суб'єкта

господарської діяльності є конкурентоспроможність його продукції (товарів, робіт, послуг), тобто ті якісні чи цінові характеристики продукту, завдяки яким підприємство має змогу утримувати протягом певного часу переваги перед конкурентами.

Розглядаючи конкурентоспроможність підприємства у даному ракурсі, необхідно, перш за все, вести мову про формування та розвиток стійких конкурентних переваг, які забезпечуватимуть комерційний успіх у довгостроковій перспективі. Виходячи із подібного трактування, зміст категорії «конкурентна стійкість підприємства» повинен включати:

- 1) ефективні конкурентні стратегії (маркетингові, цінові, інноваційні, кадрові і т.д.);
- 2) високий рівень конкурентоспроможності продукції;
- 3) формування та розвиток стійких (довгострокових) конкурентних переваг;
- 4) гнучкість та адаптивність системи менеджменту підприємства, тобто її здатність оперативно реагувати на постійні зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі ведення бізнесу.

Якщо фінансова стійкість підприємства є характеристикою внутрішнього середовища суб'єкта господарювання, тобто свідчить про ступінь ефективності використання ресурсів підприємства та управління ними, то конкурентна стійкість визначає ринкові позиції фірми у зовнішньому середовищі та можливість досягнення нею комерційного успіху в довгостроковій перспективі. Поєднання названих характеристик і формує сутнісну основу категорії «економічна стабільність підприємства».

Література

1. Карачина Н.П., Сорока Л. Ю. Теоретико-методичні засади визначення та оцінювання економічної стабільності підприємств / Н.П. Карачина, Л. Ю. Сорока // Ефективна економіка. № 11, 2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4487>
2. Романишин М.І. Економічна стабільність підприємства: сутність та її складові / Н.О. Шпак, М.І. Романишин // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України : Зб. наук.-техн. пр. - Львів: РВВ НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19.10. – С. 248-253.
3. Любченко Н.Л. Механізм забезпечення економічної стабільності промислових підприємств : автореф. дис. ... канд. екон. наук, спец. : 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами» (за видами економічної діяльності) / Н.Л. Любченко. – Хмельницький, 2010. – 22 с.
4. Сологуб О. М. Забезпечення економічної стабільності підприємства : автореф. дис. ... канд. екон. наук, спец. : 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) / О.М. Сологуб. – К. :ПВНЗ "Європейський ун-т", 2012. – 20 с.
5. Глазунов В.Н. Аналіз фінансового стану підприємства // Фінанси. – 2007. - №2. – С.26-29.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>